

Prikazi

(Book reviews, Beschreibungen, Presentazioni)

Prof. dr. sc. Budislav Vukas, ml.

Hrvatska državnost – pravnopovijesne prosudbe

Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2017.

UIako i danas živimo u državi koja po mnogočemu nije savršena ili idealna, barem ne sa stajališta njenoga pravnog ili političkog uređenja, u državi koja je podobna i u pripremi za različite promjene i najave istih, predstavljene kroz različite političke programe vladajućih, danas, s ponosom, možemo naglasiti kako, unatoč svemu, živimo u samostalnoj i suverenoj Republici Hrvatskoj. Frazu „s ponosom“ posebno ističem, imajući u vidu tu robnu povijest i turbulentan kontekst ostvarenja tih „atributa“, koji danas često izgledaju kao podrazumijevano slovo na papiru, shvaćeni „zdravo za gotovo“. Knjiga „Hrvatska državnost – pravnopovijesne prosudbe“, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2017., ISBN 978-953-8034-18-3, 240 str.; 24 cm, UDK: 342.22(497.5) (048.1) nam upravo to ne dopušta. Ona prikazuje višestoljetnu borbu i put koji je Republika Hrvatska prošla, i morala proći, kako bi postala suverena i samostalna. Navedene činjenice prikazane su s jednog iznimno pronicljivog i egzaktnog stajališta. Naime, profesor Budislav Vukas, autor navedene knjige, kroz prizmu temeljnih pravila međunarodnog prava koji određuju kriterije međunarodnog subjektiviteta, ispituje te kriterije i njihovu postojanost kao i elemente državnosti kroz višestoljetnu povijest naše domovine. Dakle, riječ je o činjeničnom i pravnom pristupu jednoj povijesnoj tematici suvremenog značaja. Iz toga se može zaključiti kako je ovim djelom profesor Budislav Vukas uvelike osvježio nacionalnu historiografiju, ne samo original-

nim pristupom ovakvoj tematici, već i djelom koje će zainteresirati i znanstvene djelatnike svojim inovativnim karakterom i studente s afinitetom prema povijesti vidnom obrazovnom komponentom.

Knjiga je djelo dr. sc. Budislava Vukasa, redovitog profesora na Katedri za povijest prava i države Pravnog fakulteta u Rijeci. Izdana je u povodu 25. godišnjice prijama Republike Hrvatske u organizaciju Ujedinjenih naroda u nakladi Pravnog fakulteta u Rijeci.

Sastoji se od pet dijelova poredanih kronološki na sljedeći način: *Prvi dio: država kao subjekt međunarodnog prava, Drugo poglavlje: Hrvatska državnost u Srednjem vijeku, Treći dio: Kontinuiteti i diskontinuiteti hrvatske državnosti u modernom razdoblju – XIX. i XX. Stoljeće, Četvrti dio: Konstituiranje samostalne hrvatske države 1990. – 1992. i Peti dio: Zaključna promišljanja*. Knjiga sadrži i posvetu i predgovor u kojemu autor navodi općenite postavke i motive za pisanje djela te je vidna i zahvala ljudima koji su dali doprinos njegovoj karijeri.

Knjiga se izvrsno uklapa u opus autora, kojemu je uvijek u središtu znanstvenog izučavanja bila povijest međunarodnog prava te izučavanje suvremenije pravne i političke povijesti. Osim sadržaja ovoga originalnog djela, u vidu iscrpne analize elemenata državnosti kroz kriterije međunarodnog prava za postojanje međunarodnog subjektiviteta, bogatstvo knjige leži i u posebnosti stila kojim se autor izražava te pokušava čitatelju približiti svoje misli i ideje. Autor predmetu

izučavanja pristupa potpuno objektivno, bez želje za subjektivnim prikazivanjem iskrivljenih ili „prenapuhanih“ činjenica. Ne želi bespotrebno i neutemeljeno „ukrašavati“ nacionalnu povijest ili ju pristrano prikazivati s namjerom da ju učini onakvom kakva ona suštinski nije. Upravo takav pristup ovakvoj kompleksnoj tematici knjigu razlikuje od drugih te širi njene horizonte na veća, pa rekao bih i regionalna, područja.

Autor temeljitu obradu višestoljetnog kretanja hrvatske državnosti, osim vlastitim razmišljanjima i znanjem, obogaćuje i prigodnim analizama drugih akademika i znanstvenika. Knjiga upravo ovakvim tezama i dopunama, u što spada i veliki broj „fusnota“ kojima autor još jasnije čitatelju predstavlja vlastita promišljanja, dobiva na vrijednosti te mu omogućava da jasno prati željenu nit kroz cijeli sadržaj djela.

Vidan pravni prizvuk elegantno prati kompletan slijed autorovih misli. Autor se ne libi obogatiti analizu spomenute tematike i svojim pravničkim znanjem. U više navrata problematizira i tumači odredbe pojedinih ugovora, saborskih odluka i drugih relevantnih činjenica. Navedeno se vrlo lako može potkrijepiti i svrsishodnim primjerima. Naime, u četvrtom dijelu knjige „Konstituiranje samostalne hrvatske države 1990.–1992.“, autor uz razvidno isticanje važnosti Božićnog ustava kao najvažnijeg temelja za proglašenje samostalne i suverene Republike Hrvatske, pristupa pravnom tumačenju pojedinih njegovih odredbi. Neposrednom nastavku teksta daje i prigodan dašak prava i to u vidu analize položaja naše domovine nakon povijesnih odluka Hrvatskog sabora iz 1991. te načina rješavanja nametnutih pravnih pitanja.

Summasummarum, knjiga prof. dr. sc. Budislava Vukasa inovativan je dodatak nacionalnom povijesnom miljeu. Ona ne prati „slijepo“ trendove, ne podređuje se masi, ne želi se beznačajno uklopiti u već nagomilanu količinu povijesnih tekstova. Ona „iskače“ od svih ostalih djela slične tematike. Autor se hrabro upušta na drukčiji način analizirati povijesni slijed kontinuiteta državnosti naše domovine, pristupajući navedenoj tematici bogatim poznavanjem nacionalne povijesti koju savršeno uklapa u okvir prava, ipak njegove izvorne struke, pri čemu je kombinacijom tih dvaju elemenata stvorio djelo za širok spektar čitatelja, koji će sigurno prepoznati kvalitetu i izvornost ovog rada.

*Ante Vojković, student IV. godine
integriranog studija prava na
Pravnom fakultetu u Rijeci*